

อาจารย์จวน เครือวิชฌยาจารย์
(เชี่ยวชาญและมีความรู้ด้านภาษามอญ)

อาจารย์จวน เครือวิชฌยาจารย์ ชาวมอญบ้านม่วง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ปัจจุบันอายุ ๗๘ ปี ท่านเป็นผู้หนึ่งที่มีความเชี่ยวชาญและมีความรู้ด้านภาษามอญเป็นอย่างดี ท่านได้เพียรพยายามแปลคัมภีร์ไบเบิลภาษามอญหลายฉบับ เป็นผู้หนึ่งที่เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงในการสร้างพิพิธภัณฑสถานบ้านวัดม่วง โดยเป็นความคิดของท่านอธิการบดีมหาวิทยาลัยศิลปากรขณะนั้นคือ ศาสตราจารย์ คุณหญิง ไชศรี ศรีอรุณ จัดสร้างพิพิธภัณฑสถานเพื่อถวายเป็นอนุสรณ์แด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในวโรกาสที่ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ ๖๐ พรรษาอยู่แล้วจึงจะสร้างพิพิธภัณฑสถานที่บ้านเพื่อชุมชนชาวบ้านให้ถูกต้องตามหลักวิชาและมีความหมายต้องถ่องแท้จริง ๆ เป็นโครงการร่วมมือระหว่างชาวบ้านวัดม่วง และมหาวิทยาลัยศิลปากร อธิการบดีมหาวิทยาลัยศิลปากรได้ขอความร่วมมือจากผู้ทรงคุณวุฒิ และมีประสบการณ์ด้านพิพิธภัณฑสถานจากหน่วยงานต่าง ๆ นอกจากผู้เชี่ยวชาญการจัดพิพิธภัณฑสถานจากกรมศิลปากร คณะอาจารย์จากคณะวิชาต่าง ๆ จากมหาวิทยาลัยศิลปากร แล้วจึงเข้าพบปรึกษากับท่านเจ้าอาวาส วัดม่วงและผู้นำชุมชนบ้านม่วง อาจารย์จวน เครือวิชฌยาจารย์ เป็นผู้หนึ่งของชุมชนบ้านม่วงที่ใช้ความเชี่ยวชาญทางด้านภาษามอญในการแปลภาษามอญ และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประเพณี วิถีชีวิตของชาวมอญ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๑ - ๒๕๓๓ เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดตั้งพิพิธภัณฑสถานบ้านวัดม่วง และในปัจจุบันท่านเป็นที่ปรึกษาของเจ้าอาวาสวัดบ้านม่วง และนักวิชาการทางศิลปวัฒนธรรม องค์กรทางด้านศิลปวัฒนธรรม และมีผลงานการแปลคัมภีร์ไบเบิลภาษามอญเป็นภาษาไทยหลายเรื่อง คือ

๑. ตำรายาไทย
๒. ตำราทำนายฝัน และมีนิมิตสังหรณ์สัตว์ภาษามอญ
๓. ตำราปลูกสร้างบ้าน
๔. ระเบียบวิธีปฏิบัติในการจัดงานพิธีต่าง ๆ ของชาวมอญ
๕. แปลจากคัมภีร์ "โลกสิทธิ" และ "โลกสมมุติ"
๖. พิภพภาษามอญแบบพื้นบ้าน
๗. รวงสังหรณ์ ๑,๐๐๐ ประการ
๘. ตำนานพระเจ้าสิริราชวงศ์
๙. วัฒนธรรมประเพณีมอญที่สำคัญ
๑๐. ตำราหมอนวดมอญ ตำราเกิด - เจ็บป่วยทั้ง ๗ วัน คัมภีร์โลกหิตเพทวิชา
๑๑. พระยาทางทองนิทานธรรมพื้นบ้านชาวมอญ
๑๒. ปมาลี - ลี

แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างผลงานของท่าน ด้วยความรักสัญชาตญาณ ด้วยความศรัทธาในชนชาติ การนับถือพุทธศาสนาอย่างแนบแน่นมาแต่อดีต และด้วยความสามารถในการอ่านภาษามอญโบราณและแปลภาษามอญโบราณเป็นภาษาไทยได้ อาจารย์จวน ได้เห็นคุณค่าของคัมภีร์ไบเบิลภาษามอญที่มีอยู่มากมายในวัดม่วง เป็นที่น่าสนใจให้ศึกษาเรื่องราวของชาวมอญโบราณ ในครั้งแรกอาจารย์จวน เครือวิชฌยาจารย์ ได้แปล "โลกสมมุติ" และ "โลกสิทธิ" ซึ่งเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของชาวมอญได้แปลเสร็จสิ้นแล้วก็ทำให้อาจารย์จวน เครือวิชฌยาจารย์ อยากศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมขึ้นอีกหลายเรื่อง ดังที่กล่าวมาแล้วนอกจากนี้แล้วท่านยังศึกษาค้นคว้าเรื่องประวัติชาวมอญในประเทศไทย และรวบรวมเรียบเรียงเป็นรูปเล่มตั้งชื่อว่า "วิถีมอญ : สยาม" จากที่ท่านแปลคัมภีร์ไบเบิลภาษามอญหลายฉบับ และจากการรวบรวมเรียบเรียงเกี่ยวกับวิถีชีวิตชาวมอญนั้น มีนักวิชาการทางด้านศิลปวัฒนธรรมหลายท่าน ได้แก่ รศ.ศรีศักร วัลลิโภดม ศาสตราจารย์ คุณหญิง ไชศรี ศรีอรุณ รศ.ปราณี วัฒนเทศ และอีกหลายท่าน ได้เล็งเห็นคุณค่าของเรื่องนี้โดยเมื่อโบราณเป็นผู้จัดทำ ได้แก่ เรื่อง "วิถีชีวิตชาวมอญ" จัดพิมพ์

เผยแพร่ ๑,๐๐๐ เล่ม และ "ตำนานพระเจดีย์ร่วงกึ่ง" จัดพิมพ์เผยแพร่ ๑,๐๐๐ เล่ม พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติวัดม่วงได้นำ เรื่อง "ตำราทำนายฝัน และนิมิตสังหรณ์สัตว์ภาษามอญ"

จัดพิมพ์เผยแพร่จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม และ "ปมาลี - ลี" จัดพิมพ์เผยแพร่จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร ได้นำ เรื่อง "ประเพณีมอญที่สำคัญ" จัดพิมพ์เผยแพร่จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม นอกจากนี้ รศ.ปราณี วงษ์เทศ ท่านเป็นบรรณาธิการจัดทำหนังสือ คู่มือแม่กลอง : พัฒนาการทางสังคมและวัฒนธรรม ได้นำ เรื่องที่อาจารย์จวน เครือวิชฌยาจารย์ แปลมาจากคัมภีร์โบลานภาษามอญโบราณ เรื่องวัฒนธรรมประเพณีชาวไทยรามัญ (มอญ) มาบันทึกข้อมูลไว้ในหนังสือเล่มนี้ มีเรื่องที่น่าสนใจไว้ดังนี้

๑. ประเพณีโคมไฟ
๒. ประเพณีบรรพชาและอุปสมบท
๓. ประเพณีการช่วยเหลืองานศพ
๔. คัมภีร์โลกสมุดติ

และได้นำจดหมายที่อาจารย์จวน เครือวิชฌยาจารย์ ตอบคำถามเกี่ยวกับประเพณีของชาวมอญ เรื่องประเพณีสงกรานต์ ให้กับเพื่อนของลูกที่กำลังศึกษาที่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต บัตตานี มาบันทึกไว้ในหนังสือเล่มนี้ด้วย นับว่าท่านมีประวิติผลงานที่แสดงถึงภูมิปัญญาด้านการแปลภาษามอญโบราณจาก คัมภีร์โบลาน และได้รับการยอมรับจากนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านศิลปะทางวัฒนธรรมของชาติ ท่านจึงเป็นผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดราชบุรี ท่านเป็น วิชาการเผยแพร่วิชาการเกี่ยวกับประเพณีมอญให้กับนักวิจัยของมหาวิทยาลัย และ สถานศึกษาหลายแห่งในประเทศไทย และท่านยังเป็นที่ปรึกษานักวิจัยต่างประเทศ ที่เข้ามาทำวิจัยในประเทศไทยที่ท่านพอจำได้ และสามารถเก็บข้อมูลได้คือ นักศึกษาจากประเทศญี่ปุ่น และนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยคุณหมิง แม้ท่านจะมีอายุมาก แล้วท่านก็ยังเป็นผู้ให้ความรู้ทุกครั้งที่มีผู้สนใจและผู้ศึกษาทางด้านวัฒนธรรมของมอญมา โดยตลอดอย่างภาคภูมิใจท่านเป็นผู้หนึ่งที่สมควรได้รับการยกย่อง ลักษณะ การบันทึกผลงานการแปลคัมภีร์โบลานภาษามอญโบราณ ของท่านใช้ชีวิตเขียนด้วยลายมือรวบรวมไว้เป็นเรื่อง เรื่องละเล่ม ด้วยความเชี่ยวชาญในการแปลคัมภีร์ โบลานภาษามอญโบราณ ท่านสามารถอ่านและแปลเป็นภาษาไทยได้เสีย การถ่ายทอดผลงานของท่าน ได้ถ่ายทอดการแปลภาษามอญ การใช้ไวยากรณ์ภาษามอญ การอ่านภาษามอญ ให้กับอาจารย์อำเภอแม่จัน มังฆมาน ซึ่งอาจารย์ท่านนี้ จบการศึกษาปริญญาโทมาบัณฑิตคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ท่านผู้นี้เมื่อได้รับความรู้จาก อาจารย์จวนแล้ว ได้จัดการเรียนการสอนภาษามอญ ให้กับเยาวชนที่มีเชื้อสายมอญ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี จัดการเรียนการสอนที่วัดม่วง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี วันจันทร์ - ศุกร์ ในเวลา ๑๖.๐๐ - ๑๗.๓๐ น. และวันเสาร์ - อาทิตย์ เวลา ๙.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.

คุณค่า ประโยชน์ และความสำคัญของผลงาน อาจารย์จวน เครือวิชฌยาจารย์ ความรู้การแปลภาษามอญโบราณ ของอาจารย์จวน เครือวิชฌยาจารย์ เท่าที่ ศึกษา ค้นคว้า มิได้มีมากนักที่มีผู้เชี่ยวชาญในการแปลภาษามอญโบราณ ได้เชี่ยวชาญอย่างท่าน คัมภีร์โบลานภาษามอญโบราณที่วัดม่วง และปัจจุบันนี้ได้อยู่ใน พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติวัดม่วงมีอยู่คู่มือมากมาย การที่อาจารย์จวน เครือวิชฌยาจารย์ มีความรู้ความสามารถในการแปลภาษามอญโบราณได้ จึงเป็นการสืบทอด และสามารถ นำความรู้จากคัมภีร์โบลานที่มีอยู่ออกมาเผยแพร่ให้เห็นถึงวิถีชีวิตชุมชนชาวมอญโบราณ ทั้งในด้านความศรัทธาในพระพุทธศาสนา ทั้งประเพณีความเชื่อ และการ ทำมาหากิน ของชุมชนไทยเชื้อสายมอญ

ผลงานของอาจารย์จวน จึงมีคุณค่าต่อนักวิชาการ อาจารย์มหาวิทยาลัย นักวิจัย ตลอดจนนิสิตนักศึกษา สำหรับการศึกษาค้นคว้า นอกจากนี้ยังสร้างความภาคภูมิใจให้กับชาวไทยเชื้อสายมอญ และผลงานของท่านยังได้ทำให้เยาวชนชาวไทยเชื้อสายมอญ ได้รับการอบรมสั่งสอนในเรื่องภาษามอญ จริตประเพณีของ บรรพบุรุษ ดังนั้น อาจารย์จวน เครือวิชฌยาจารย์ จึงเป็นผู้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างแท้จริง